

## RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SPORT TA'LIMIDA IJTIMOYIY FANLARNING O'RNI

**Imomov Mavlon Abdusalomovich**

Samarqand davlat pedagogika instituti dotsenti

**Imomov Asliddin Abdurazoqovich**

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar  
universiteti o'qituvchisi

**Annotatsiya:** Mazkur maqolada raqamli texnologiyalar asosida sport ta'limi jarayonini tashkil etishda ijtimoiy fanlarning tutgan o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqotda sport ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish orqali ijtimoiy fanlarni o'qitish samaradorligini oshirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, raqamli platformalar, interaktiv dasturlar va onlayn ta'lim vositalari yordamida talabalarda ijtimoiy tafakkur, kommunikativ kompetensiya hamda kasbiy madaniyatni shakllantirish imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Ijtimoiy fanlarning sport mutaxassislarini tayyorlashdagi pedagogik, ma'naviy va tarbiyaviy ahamiyati asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari sport ta'limi tizimida raqamli texnologiyalar va ijtimoiy fanlar integratsiyasini takomillashtirishga xizmat qiladi

**Kalit so'zlar:** Raqamli texnologiyalar, Sport ta'limi, Ijtimoiy fanlar, Ta'limda innovatsiyalar, Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT), Sport sotsiologiyasi, Sport psixologiyasi, Onlayn ta'lim platformalari, Masofaviy ta'lim, Multimedia vositalari, Interaktiv o'qitish usullari

## РОЛЬ СОЦИАЛЬНЫХ НАУК В СПОРТИВНОМ ОБРАЗОВАНИИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

**Аннотация:** В данной статье анализируется роль и значение социальных наук в организации процесса спортивного образования на основе цифровых технологий. В исследовании освещаются вопросы повышения эффективности преподавания социальных наук с использованием информационно-коммуникационных технологий в спортивном образовании. Также рассматриваются возможности формирования социального мышления, коммуникативной компетентности и профессиональной культуры у студентов с помощью цифровых платформ, интерактивных программ и онлайн-инструментов обучения. Обосновывается педагогическое, духовное и образовательное значение социальных наук в подготовке специалистов в области спорта. Результаты исследования служат для улучшения интеграции цифровых технологий и социальных наук в систему спортивного образования.

**Ключевые слова:** Цифровые технологии, Спортивное образование, Социальные науки, Инновации в образовании, Информационно-коммуникационные технологии (ИКТ), Социология спорта, Спортивная психология, Онлайн-образовательные платформы, Дистанционное обучение, Мультимедийные инструменты, Интерактивные методы обучения.

## THE ROLE OF SOCIAL SCIENCES IN SPORTS EDUCATION BASED ON DIGITAL TECHNOLOGIES

**Abstract:** This article analyzes the role and importance of social sciences in organizing the process of sports education based on digital technologies. The study highlights the issues of increasing the effectiveness of teaching social sciences through the use of information and communication technologies in sports education. It also examines the possibilities of forming social thinking, communicative competence and professional culture in students using digital platforms, interactive programs and online educational tools. The pedagogical, spiritual and educational importance of social sciences in the training of sports specialists is substantiated. The results of the study serve to improve the integration of digital technologies and social sciences in the sports education system.

**Keywords:** Digital technologies, Sports education, Social sciences, Innovations in education, Information and communication technologies (ICT), Sociology of sports, Sports psychology, Online educational platforms, Distance learning, Multimedia tools, Interactive teaching methods

### Kirish

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar jamiyat hayotining barcha sohalariga, jumladan, ta'lim va sport tizimiga ham chuqur kirib kelmoqda. Ayniqsa, sport ta'limida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o'quv jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, sport ta'limida nafaqat jismoniy tayyorgarlik, balki ijtimoiy fanlarning ham o'rni muhim ahamiyat kasb etadi. Ijtimoiy fanlar sportchilarni har tomonlama yetuk shaxs sifatida shakllantirishda muhim vosita bo'lib, raqamli texnologiyalar bu jarayonni yangi bosqichga olib chiqmoqda.

Sport ta'limida raqamli texnologiyalarning ahamiyati. Raqamli texnologiyalar sport ta'limida o'qitish uslublarini tubdan o'zgartirdi. Masofaviy ta'lim platformalari, elektron darsliklar, videodarslar, mobil ilovalar va sun'iy intellekt asosidagi tahlil tizimlari sportchilar bilimini oshirishda keng qo'llanilmoqda. Bu texnologiyalar orqali sportchilarning jismoniy holati, mashg'ulot samaradorligi va natijalari tahlil qilinadi. Natijada ta'lim jarayoni individuallashtiriladi va har bir sportchining imkoniyatiga moslashtiriladi.

Ijtimoiy fanlarning sport ta'limidagi o'rni. Ijtimoiy fanlar - pedagogika, psixologiya, sotsiologiya, falsafa va huquq fanlari sport ta'limining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ushbu fanlar sportchilarda jamoada ishlash, yetakchilik, mas'uliyat, ijtimoiy faollik va ma'naviy qadriyatlarni shakllantiradi. Masalan, sport psixologiyasi sportchining ruhiy holatini boshqarish, stressga chidamlilik va motivatsiyani oshirishda muhim rol o'ynaydi. Sotsiologiya esa sportning jamiyatdagi o'rni, sport madaniyati va ijtimoiy munosabatlarni o'rganishga yordam beradi.

Raqamli texnologiyalar orqali ijtimoiy fanlarni o'qitish. Raqamli texnologiyalar ijtimoiy fanlarni sport ta'limida o'qitishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Onlayn seminarlar, virtual munozaralar, interaktiv testlar va simulyatsiyalar orqali talabalarning faolligi oshiriladi. Masalan, sport etikasi yoki sport huquqi fanlari bo'yicha real hayotiy vaziyatlarni virtual muhitda tahlil qilish mumkin. Bu esa sportchilarning tanqidiy fikrlash va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Sport ta'limida raqamli va ijtimoiy fanlar integratsiyasi. Raqamli texnologiyalar va ijtimoiy fanlarning integratsiyasi sport ta'limida kompleks yondashuvni ta'minlaydi. Bunda sportchi nafaqat jismoniy jihatdan, balki ijtimoiy va intellektual tomondan ham rivojlanadi. Masalan, raqamli platformalar orqali sportchilarning ijtimoiy xulq-atvori, jamoa bilan muloqoti va psixologik holati monitoring qilinadi. Bu esa murabbiy va o'qituvchilarga samarali pedagogik qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

arkamol, sog'lom va ma'naviy yetuk etib tarbiyalashda muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy raqamli texnologiyalar ushbu jarayonni yanada samarali tashkil etish imkonini bermoqda.

Sport va ijtimoiy-gumanitar fanlar integratsiyasining mazmuni

Sport nafaqat jismoniy rivojlanish, balki irodaviy sifatlar, intizom, jamoada ishlash va yetakchilik ko'nikmalarini shakllantiradi. Ijtimoiy-gumanitar fanlar (tarix, falsafa, sotsiologiya, pedagogika, psixologiya va huquq) esa yoshlarning dunyoqarashi, ma'naviyati va fuqarolik pozitsiyasini rivojlantiradi.

Ushbu ikki yo'nalish integratsiyasi orqali:

- sport mashg'ulotlarida ma'naviy-axloqiy tarbiya kuchayadi;
- ijtimoiy fanlar darslarida sog'lom turmush tarzi targ'ib qilinadi;
- yoshlarning ijtimoiy faolligi va mas'uliyati oshadi.

Yoshlar tarbiyasida raqamli yondashuvning ahamiyati. Raqamli texnologiyalar yoshlar hayotining ajralmas qismiga aylangan. Mobil ilovalar, onlayn platformalar, virtual treninglar va ta'limiy kontentlar sport hamda ijtimoiy-gumanitar fanlarni uyg'unlashtirishda muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda.

Raqamli yondashuvning asosiy afzalliklari:

- sport mashg'ulotlarini monitoring qilish (fitness-trekerlar, ilovalar);
- onlayn darslar va vebinarlar orqali bilimlarni mustahkamlash;

- motivatsion videolar va interaktiv o‘yinlar orqali yoshlarni rag‘batlantirish;
  - ijtimoiy tarmoqlarda sog‘lom turmush tarzi targ‘iboti.
- Raqamli texnologiyalar orqali tarbiyaviy samaradorlikni oshirish.
- Sport va ijtimoiy-gumanitar fanlarni raqamli muhitda integratsiya qilish yoshlarning mustaqil fikrlash, axborotni tahlil qilish va to‘g‘ri xulosa chiqarish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Masalan:
- sport mavzusidagi hujjatli filmlar orqali tarixiy va vatanparvarlik tarbiyasi;
  - onlayn munozaralar orqali sport etikasi va adolat tushunchalarini o‘rganish;
  - virtual musobaqalar orqali raqobatbardoshlik va hamkorlikni rivojlantirish.

### Xulosa

Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar asosida sport ta’limida ijtimoiy fanlarning o‘rni beqiyosdir. Ular sportchilarning shaxs sifatida kamol topishiga, jamiyatda munosib o‘rin egallashiga xizmat qiladi. Raqamli texnologiyalar esa bu jarayonni yanada samarali, zamonaviy va interaktiv holga keltiradi. Shunday ekan, sport ta’limi tizimida ijtimoiy fanlarni raqamli texnologiyalar bilan uyg‘unlashtirish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Sport va ijtimoiy-gumanitar fanlar integratsiyasi yoshlar tarbiyasida muhim pedagogik ahamiyatga ega. Raqamli yondashuv esa ushbu jarayonni zamon talablariga mos, samarali va qiziqarli shaklda tashkil etishga xizmat qiladi. Ushbu integratsiyalashgan yondashuv orqali jismonan sog‘lom, ma’naviy yetuk va raqamli savodxon yosh avlodni tarbiyalash mumkin.

### Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sport pedagogikasi asoslari. – Toshkent.
2. Sport psixologiyasi. O‘quv qo‘llanma.
3. Axborot texnologiyalari va ta’lim. – Ilmiy maqolalar to‘plami.
4. O‘zbekiston Respublikasi ta’lim sohasiga oid normativ hujjatlar